

Pel camí Cardoner de la serra del Cadí

**Carlos Guardia
Lluís Obiols**

El passat 14 de juny de 2014 va tenir lloc l'última excursió del curs 2013-2014 i aquesta va ser a la serra del Cadí (Alt Urgell) i portava per títol: "Sal, exèrcits i altres passavolants".

La sortida, però, va començar divendres 13 de juny, quan arribant a la Seu d'Urgell i ja després de sopar vàrem poder passejar per la capital de l'Alt Urgell, tot contemplant la catedral romànica i el seu carrer Major.

De bon matí ens vàrem desplaçar amb autocar fins el poble de Cava des d'on es començaria la ruta. Allà a Cava ens esperaven alguns membres de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell: en Lluís Obiols, historiador i president de l'entitat, en Joan Gispert, alcalde del municipi de Cava, i en Carlos Guardia, geògraf.

Per contextualitzar la sortida podem explicar que el camí Cardoner és una antiga via de comunicació que unia el Pirineu amb la Catalunya central. La documentació medieval ja esmenta en alguns trams aquest camí, i en la documentació d'època moderna apareix amb les denominacions de "camí Cardoner" o "camí saliner de Cardona". Aquesta denominació respon a la seva funció principal: la distribució de la sal extreta a les mines de Cardona cap a les terres del Pirineu, per a múltiples usos però especialment per cobrir les necessitats de la ramaderia transhumant que aprofitava les pastures d'estiu a les muntanyes pirinenques.

El Parc Natural del Cadí-Moixeró, territori pel qual transcorre aquest camí, ha estat, històricament, un lloc de pas imprescindible en les comunicacions entre el Pirineu i les terres de la Catalunya central, a través dels seus passos naturals. Aquest àmbit geogràfic ha estat articulat per diversos camins de llarg recorregut o grans eixos de comunicació –dels quals sorgeix una complexa

xarxa secundària que enllaça els diversos nuclis de població— i d'una importància fonamental, probablement des les èpoques més remotes de la història, ja fos per finalitats comercials, per la transhumància, o fins i tot, com a via de pas en cas d'ocupacions militars. Aquest és el cas del camí Cardoner, que formava part de la xarxa de camins saliners que distribuïen la sal de Cardona arreu de Catalunya i fins i tot més enllà. En aquest cas, el camí es dirigia, travessant l'Alt Urgell, cap a la Cerdanya, passant primerament per Sorba, Navès, Sant Llorenç de Morunys i coll de Port, on entrava a la vall de la Vansa i la travessava direcció cap a la serra del Cadí.

La sortida va començar amb l'explicació, per part dels companys de l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell, del projecte que estan duent a terme sobre el camí Cardoner en el tram que transcorre per la cara nord de la serra del Cadí, i que s'orienta, principalment, a un major coneixement d'aquest camí històric. Durant el trajecte, vam conèixer part de la història d'aquest camí: les finalitats per a les quals s'utilitzava, alguns dels molts personatges que el transitaven (pagesos, traguiners, exèrcits, pastors...), la toponímia associada al camí, així com altres elements patrimonials, com ara el santuari de la Mare de Déu de Boscallt. El temple, que destaca per les seves grans dimensions, devia ser un punt de parada i descans per als homes i animals, que transitaven pel camí Cardoner. Aquest va ser el lloc escollit per dinar, ateses les espectaculars panoràmiques que s'obtenen de la serra del Cadí. L'itinerari va finalitzar al poble d'Ansovell, situat a poca distància de Boscallt, on ens esperava l'autocar per iniciar la tornada a Barcelona.

Foto: R. Giménez-Capdevila

Explicacions de l'alcalde de Cava, Joan Gispert.
Foto: C. Guardia

Foto: C. Guardia

D'esquerra a dreta: Rosa Anna Felip, Joaquim Puigvert, M. Rosa Viñolas, Jesús Burgueño, Carme Gómez, Francesc Nadal, Miquel Jaumot, Xavier Úbeda, Manuel Castellet, Carme Montaner, Lluís Obiols, Carlos Guardia i Joan Gispert.
Foto: R. Giménez-Capdevila